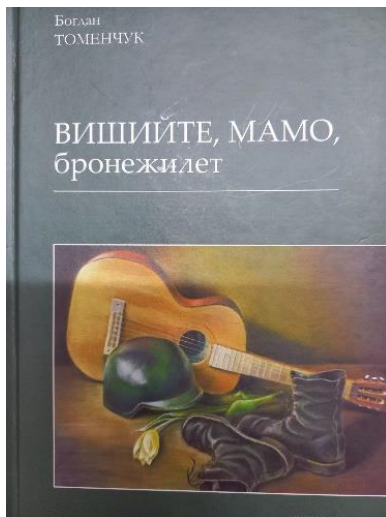

ДОЛЯ УКРАЇНИ ВИШИТА КРОВ'Ю І СВІТЛОМ ЛЮБОВІ

Томенчук Б. Вишійте, мамо, бронезилет: поезія.

Брустури: Дискурсус, 2023. 328 с.

До повномасштабного вторгнення Богдан Томенчук був для мене майстром насамперед інтимної поезії («Сезон ненаписаних віршів», «Жінка з одного вірша» та інші збірки). Уміння так розкрити почуття двох закоханих, настільки глибоко показати виміри любові, коли вона стає справжнім мистецтвом, поза часом і простором, на межі святості й гріховності, в сплетінні тілесного й духовного – це, безумовно, Божий дар, а не просто здатність творчої особистості.

Але особиста зустріч із митцем, на якій уперше почула вірш «Вишійте, мамо, бронезилет...», радикально змінила сприйняття Богдана Томенчука як автора поезій про кохання. Міць, яка звучала в голосі поета, чітка громадянська позиція, відданість національним цінностям та українським людям, багатоголосся лірики... На очах бриніли сльози, клубок у горлі застряг від розуміння того, кого ми втрачаємо у боротьбі за незалежність. Кожне слово має вагу, й іноді це – непосильний тягар.

І тепер, через відстань років, ще болісніше усвідомлювати, що вірш не втратив гостроти звучання, що всі смисли й відчуття, закладені в ньому, з плином часу лише накопичуються, розростаються, збивають з ніг своєю прямолінійністю і правдивістю. І таких поезій стає все більше і більше, адже українська реальність аж ніяк не мирна, стабільна чи комфортна для існування:

*Часи вдягають камуфляж і ризи...
В цій тисячі обставин і причин
Слова чомусь усі, немов обрізи,
Що ними хоч стріляй, а хоч кричи...*

Саме тому презентації збірки Богдана Томенчука «Вишийте, мамо, бронезилет» збирають повні зали, збурюючи цілий вир емоцій: сум і сльози, роздратування чи навіть злість, бажання помсти їй, зрештою, заспокоєння. Таке умовне заспокоєння дає розуміння, що є людина, яка відверто говорить про страхи й тривоги українців, про зрадництво й доблесть, боягузтво й героїзм. І цілком природно, що вища пошана віддається оборонцям України, захисникам і захисницям, які долають будь-які перепони, навіть свої внутрішні, у боротьбі з ворогом:

*Я пишу, не шукаючи рим,
Так, як жив – кожна буква – начисто,
З домовин порозказуєм всім,
Як у горло в'їдались рашистам.
Кожен сам над собою постав,
Кожен вишкірив зуби навалі...
Кожен був... Кожен псевдо носив – Вовкодав,
І на смерть вовкодавив шакалів...*

У цій битві автор – серед воїнів, адже перо літописця фіксує злочини й подвиги, стає гострим, як жало, для всіх хитрунів і пристосуванців, для кожного загарбника української землі. Ми можемо «відчитати» в текстах віршів алюзії на знакові події, символи цієї повномасштабної російсько-української війни, а по суті – протистояння, що триває багато століть:

І знову та ж калина в тім же лузі...

*То щось не так у Бога під дверима,
Бо знову та ж історія, що бром,
Невидко стало пресвятому Риму,
Що в Божім світі зло, а що – добро?*

*Соли, генерале... Сльозою і болем...
То згадка із Бучі, а кров – з Ірпіня,
Коли полем бою стає житнє поле,
Вітчизна по долю в димах і вогнях...*

Ця збірка не дасть відповідей на всі питання, не обіцятиме перемоги через «2-3 тижні», не втишить біль утрати. Однак, вона чесна у своїй жорсткості, у втраті сподівань на справедливого Бога одночасно із бажанням сподіватись на нього та на «воїнів світла», у жалю до загублених (не дай Боже, намарно!) життів наших захисників («*Йдуть по зелен-росі косарі, косарі, / Щоб покласти і душу, і тіло*»). Але найголовніше – вона чітко визначає мету цієї тривалої битви за існування народу, нації, країни, найвищу цінність, за яку варто битись:

*А на завтра? Назавтра... Назавтра була Україна,
Та, котрої до нині з окопів нема...*

Література

1. Томенчук Б. Вишійте, мамо, бронезилет: поезія. Брустури: Дискурсус, 2023. 328 с.